

قطب‌الحقین و تراکم جمعیت

علی عارفی

شناسنامه کتاب

نام کتاب: سقط جنین و تراکم جمعیت

مؤلف: علی عارفی

تدوین: سید حسین رکن‌الدینی

ویراستار: سید حسین رکن‌الدینی

حروف چینی و صفحه‌آرایی: محمود عبدی

ناشر: انتشارات بضعة الرسول ﷺ

چاپ: اول، تابستان ۱۳۸۵

شمارگان: ۱۵۰۰ نسخه

قیمت: ۱۳۰۰ تومان

شابک: ۹۶۴-۷۸۲۷-۱۹-۹

کلیه حقوق برای مؤلف محفوظ است

فهرست مطالب

۶	 شناسنامه کتاب
۱۱	 مقدمه
۱۵	 فصل اول: کلیات
۱۵	 ۱- معنای سقط جنین
۱۵	 الف) سقط
۱۷	 ب) جنین
۲۰	 ۲- دیدگاه اسلام درباره‌ی سقط جنین
۲۰	 الف) دیدگاه علمای اهل سنت
۲۲	 ب) دیدگاه علمای شیعه
۲۴	 ۳- بررسی دلایل ممنوعیت سقط جنین
۲۴	 الف) کتاب
۳۵	 ب) سنت
۳۵	 ج) عقل
۳۶	 د) اجماع
۳۹	 فصل دوم: علل سقط جنین
۳۹	 ۱- انگیزه‌های روی آوردن به سقط جنین
۳۹	 الف) درمان
۳۹	 ب) ترحم
۳۹	 ج) کنترل جمعیت
۴۱	 د) پسرخواهی

- ه) راحت طلبی و گریز از مسئولیت ۴۲
- و) ناسازگاری فرزند ۴۲
- ز) فقر ۴۲
- ح) حفظ زیبایی اندام ۴۳
- ط) فرار از فرزند نامشروع ۴۳
- ۲- علل فاعلی سقط جنین ۴۴
- الف) سقط جنین توسط مادر ۴۴
- ب) سقط جنین با نظر یا اقدام شخص دیگر ۴۶
- ج) درگیری و نزاع ۴۹
- د) تصادم و حوادث ۵۰
- فصل سوم: مراحل جنین، مقدار دیه و نحوه‌ی پرداخت آن ۵۳
- ۱- مراحل جنین و راه‌های شناخت آن ۵۳
- الف) مراحل جنین ۵۳
- ب) راه‌های شناخت جنین ۶۶
- ۲- دیه‌ی سقط جنین ۶۹
- الف) مراتب دیه‌ی جنین و بررسی دیدگاه فقهی علمای شیعه ۶۹
- ب) دیه‌ی جنین‌های چند قلو ۹۱
- ج) دیه‌ی اعضای جنین ۹۳
- د) دیه‌ی جنین غیر مسلمان ۹۷
- ه) دیدگاه اهل سنت پیرامون دیه‌ی جنین ۱۰۴
- ۳- نحوه‌ی پرداخت دیه ۱۰۸
- الف) دیدگاه علمای شیعه ۱۰۸
- ب) دیدگاه اهل سنت ۱۱۶
- ج) عاقله ۱۱۷

- ۴- کفاره‌ی سقط جنین ۱۲۷
- فصل چهارم: سقط جنین در شرایط خاص ۱۳۱
- ۱- سقط جنین برای حفظ جان مادر ۱۳۳
- الف) سقط جنین به طور مطلق جایز نیست ۱۳۳
- ب) سقط جنین به طور مطلق جایز است ۱۳۴
- ۲- سقط جنین ناقص الخلقه ۱۴۳
- الف) سقط جنین ناقص به طور مطلق جایز نیست ۱۴۳
- ب) سقط جنین ناقص به طور مطلق جایز است ۱۴۴
- ج) تفصیل در سقط جنین ناقص ۱۴۵
- ۳- سقط جنین و مصالح اجتماعی ۱۴۷
- الف) دیدگاه اسلام پیرامون افزایش جمعیت ۱۴۷
- ب) مشکلات انتقار جمعیت در زمان حاضر ۱۵۴
- ج) بررسی راه‌های کنترل جمعیت از دیدگاه اسلام ۱۵۵
- کتاب نامه ۱۷۳
- منابع فارسی ۱۷۳
- منابع عربی ۱۷۳

قال الله تبارك و تعالی: «الَّذِي أَحْسَنَ كُلَّ شَيْءٍ خَلَقَهُ وَ بَدَأَ خَلْقَ الْإِنْسَانِ مِنْ طِينٍ * ثُمَّ جَعَلَ نَسْلَهُ مِنْ سُلَالَةٍ مِنْ مَاءٍ مَهِينٍ * ثُمَّ سَوَّاهُ وَ نَفَخَ فِيهِ مِنْ رُوحِهِ وَ جَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَ الْأَبْصَرَ وَ الْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ، او همان کسی است که هر چه را آفرید، نیکو آفرید و آفرینش انسان را از گل آغاز کرد، سپس نسل او را از عصاره‌ای و آب ناچیزی آفرید؛ آنگاه اندام او را موزون ساخت و از روح خویش در وی دمید و برای شما گوش، چشم و دل قرار داد؛ اما کمتر شکر نعمت‌های او را به جا می‌آورد.»^۱

حمد و سپاس خداوندی را که با خلقت آدمی بر او ممت وجود نهاد، او را با ظاهری زیبا آراست و با دمیدن روح خویش در او، ضمن اعطای حیات، زمینه‌ی رسیدن به کمال و سعادت را برای او فراهم آورد. سلام و درود بی‌پایان به روح اشرف انبیاء، پیامبر اعظم ﷺ که از طرف معبود، سگان هدایت امت را در میان امواج سهمگین ضلالت و گمراهی بر عهده گرفت و امت خویش را به ساحل نجات رساند؛ هم او که با دو ثقل اعظم خود (= قرآن و عترت) زمینه‌ی حراست از دین و جلوگیری از انحراف امت را فراهم آورد و درود بی‌پایان بر فرزندان پاکش که با شمع وجودشان در طول تاریخ، همواره مشعل سعادت را برای بشریت روشن نگه داشته‌اند.

در دنیای به ظاهر متمدن امروز، یکی از مشکلاتی که جوامع بشری و نیز خانواده‌ها با آن روبرو هستند، افزایش جمعیت است. اکثر جوامع از کاهش جمعیت استقبال کرده و خانواده‌ها را به این امر تشویق می‌نمایند؛ به گونه‌ای که در حال حاضر «داشتن فرزند کم» حتی در کشورهای جهان سوم و در حال توسعه به یک فرهنگ تبدیل شده و یا در حال تبدیل شدن به یک فرهنگ است.

یکی از راه‌های جلوگیری از افزایش جمعیت روی آوردن به پدیده‌ی خطرناک سقط جنین است. دین مبین اسلام نسبت به سقط جنین عمدی حساسیت بسیار زیادی از خود نشان داده و احکام خاصی را برای آن وضع نموده است. این در حالی است که متأسفانه این پدیده‌ی شوم بر جوامع اسلامی نیز سایه افکنده و در حال تبدیل شدن به یک فرهنگ فراگیر است و به نظر می‌رسد لاقول مسلمانان و به خصوص شیعیان نسبت به بسیاری از احکام و فلسفه‌ی آنها بی‌اطلاع هستند.

کتاب حاضر تلاشی است تا خواننده‌ی محترم را با زوایای مختلف این موضوع آشنا کند؛ از این رو به بررسی ریشه‌ای مسئله از نظر فقهی پرداخته و ضمن معرفی مراحل مختلف جنین و احکام مربوط به هر یک از آنها، بحث مفصلی پیرامون دیه‌ی سقط جنین ارائه کرده است و در پایان ضمن بررسی علل و انگیزه‌های سقط جنین به تبیین حکم هر یک از آنها پرداخته است.

امید است این حرکت سرآغاز نهضتی باشد که توسط صاحب نظران و دلسوزان ادامه یافته و رسالت اطلاع رسانی به امت اسلامی در این زمینه استمرار یابد.

در پایان بر خود لازم می‌دانم از کلیه‌ی کسانی که زمینه‌ی رشد و ارتقای علمی بنده را فراهم آورده و با مساعدت و همکاری خود مرا در تألیف و نشر این کتاب یاری رسانیدند تقدیر و تشکر نمایم؛ به خصوص اساتید گرانقدر، آیت‌ا... میرزا علی

مشکینی، آیت... وحید خراسانی، آیت... سبحانی و آیت... مکارم شیرازی که در طول دوران تحصیل خوشه چین خرمن آنها بودم.

همچنین از پدر، مادر، خواهران و برادران به خصوص برادر بزرگوارم جناب حاج محمد عارفی و نیز خانواده و فرزندانم تشکر می‌کنم. چرا که اگر ایثار و فداکاری و مساعدت‌های بی‌دریغ این عزیزان بدرقه‌ی راهم نبود، این اثر به نتیجه نمی‌رسید. از کلیه‌ی کسانی که مرا در آماده‌سازی، چاپ و نشر این کتاب یاری رساندند به خصوص آقایان آدینه و رکن‌الدینی سپاس گذارم.

این اثر در نوع خود کاملاً جدید است و از طرفی چون کار بشر است، از خطای انسانی مصون نمی‌باشد؛ از این رو امیدوارم از دیدگاه‌ها و پیشنهادهای صاحب نظران در رفع کاستی‌های احتمالی آن بهره‌مند گردم.

علی عارفی
تایستان ۱۳۸۵
شعبان ۱۴۲۷